

Salzburský manifest k automatizovaným plánom manažmentu dát (maDMP)

V posledných rokoch sme sa zamerali na vytváranie robustného ekosystému pre strojovo spracovateľné/automatizované plány manažmentu dát (angl. machine-actionable DPMS, maDMP)¹ a našim spoločným cieľom je transformácia manažmentu dát prostredníctvom konverzie textových DMP do strojovo čitateľného a spracovateľného formátu. Prijatie automatizovaných maDMP nie je len krok vpred v manažmente výskumných dát, je to skok smerom k budúcnosti, v ktorej všetci aktéri dosiahnu zvýšenie efektívnosti, zjednodušenie spolupráce a zrýchlenie inovácií.

Prijatím automatizovaných plánov manažmentu dát získajú zainteresované strany dynamický nástroj, ktorý nie len zjednoduší proces manažmentu dát, ale tiež umožní najmodernejšiu automatizáciu, robustné integrácie a verifikáciu v reálnom čase. Transformácia nepredstavuje iba prispôsobenie sa novému štandardu, ide o uvoľnenie potenciálu na dosiahnutie prelomových riešení a polozenie spoločných základov kontinuálneho, na dátach založeného pokroku v rámci vedeckej komunity. Vďaka spoločnému úsiliu a spolupráci sme vytvorili prístup vychádzajúci z otvorenej vedy, ktorý optimalizuje plánovanie manažmentu dát.

O nás

Sme zástupcovia a spolupracovníci organizácií ponúkajúcich nástroje na tvorbu DMP, pracovných a záujmových skupín pri Aliancii výskumných dát (Research Data Alliance, RDA)³. Naše počiatky spočívajú v spolupráci na opatreniach, ako bolo vytvorenie spoločného štandardu pre maDMP (maDMP Common Standard)⁴, formulovanie *Desiatich princípov automatizovaných plánov manažmentu dát*⁵ a vývoj trvalého identifikátora pre DMP – DMP ID⁶.

¹ Existuje mnoho výkladov termínu "plán manažmentu dát" (angl. Data Management Plans). Používame tento termín voľne na označenie všetkých typov plánov vytvorených s cieľom popísať, ako sa budú výstupy výskumu vytvárať a ako sa bude s nimi zaobchádzať v priebehu výskumného projektu a po jeho ukončení.

² Nástroje spolupracujúce na týchto cieľoch sú [DMP Tool](#), [DMP Online](#), [DMP OPIDoR](#), [Argos](#), [Digital Stewardship Wizard](#) a mnohé ďalšie.

³ Viac informácií o záujmovej skupine "Active Data Management Plans IG" na stránke <https://www.rd-alliance.org/groups/active-data-management-plans.html>

⁴ Viac informácií o spoločnom štandarde maDMP (maDMP Common Standard) na stránke <https://github.com/RDA-DMP-Common/RDA-DMP-Common-Standard>

⁵ Miksa T, Simms S, Mietchen D, Jones S (2019) Ten principles for machine-actionable data management plans. PLoS Comput Biol 15(3): e1006750. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1006750>

⁶ Viac informácií o identifikátoroch DMP (DMP ID) na stránke <https://support.datacite.org/docs/introduction-to-machine-actionable-dmps-madmps>

Naše hodnoty

Naše hodnoty sú založené na princípe vzájomnosti – poskytovaní, prijímaní a zdieľaní znalostí a skúseností. Naším cieľom je vytvoriť komunitu odborníkov (angl. community of practice) ktorá bude prosperovať vďaka vzájomným konzultáciám, čím sa podporí prostredie, v ktorom sa môžu odborné znalosti slobodne vymieňať.

Náš záväzok

Tento manifest je vyhlásením záväzku postupovať a pracovať spoločne. Naším cieľom je posilnenie a vytvorenie komunity odborníkov, ktorá spolupracuje na rôznych spoločných riešeniach a presadzuje lepšiu integráciu a automatizáciu manažmentu výskumných dát (angl. Research Data Management, RDM) v rámci denných úloh vedcov a zainteresovaných strán.

Naša práca

Aktívne sa zapájame do konzultácií, zdieľania znalostí a vývoja spoločných riešení, ktoré umožnia bezproblémovú integráciu a automatizáciu manažmentu výskumných dát. Naďalej pracujeme na vývoji, prevádzkovaní, údržbe a propagovaní automatizovaných DMP a identifikátorov DMP. Tiež aktívne podporujeme prijatie automatizovaných DMP financovateľmi, tvorcami nástrojov a výskumníkmi, aby sme posilnili spoluprácu a efektívnosť v rámci vedeckej komunity. Okrem toho chceme skúmať a prispieť k vývoju nových, originálnych riešení, zavedeniu spoločných rozhraní API na dosiahnutie interoperability, vývoju indikátorov a hodnotení princípov FAIR a novej integrácii.⁷

Výzva na pripojenie

Pozývame všetky zainteresované strany, aby sa k nám pripojili – zúčastňovali sa diskusií a prispeli k vývoju našich zdieľaných riešení, a vytvárali budúcnosť, v ktorej manažment dát nepredstavuje len povinnosť, ale katalyzátor výnimočných objavov a spolupráce. Zvážte účasť na kolaboratívnych podujatiach v rámci plenárnych zasadnutí aliancie RDA⁸ a na medzinárodnej konferencii digitálneho centra DCC (International Digital Curation Conference, IDCC)⁹ a zapájajte sa aktívne do iniciatív ako napríklad iniciatívy uvedené na webovej stránke activeDMPs.org.

⁷ Praetzelis, M., Buys, M., Chen, X., Chodacki, J., Davies, N., Garza, K., Nancarrow, C., Riley, B. and Robinson, E. 2023. A Programmatic and Scalable Approach to Making Data Management Machine-Actionable. Data Science Journal, 22: 26, str. 1–9. DOI: <https://doi.org/10.5334/dsj-2023-026>

⁸ Viac informácií o plenárnych zasadnutiach RDA na stránke: <https://www.rd-alliance.org/plenaries>

⁹ Viac informácií o konferencii IDCC na stránke: <https://dcc.ac.uk/events/idcc>